

Polisi Bwyd Cynhwysol

Cardiff
Metropolitan
University

Prifysgol
Metropolitan
Caerdydd

Polisi Bwyd Cynaliadwy

TAFLEN GLAWR POLISI

Manylion Allweddol

TEITL Y POLISI	<i>Polisi Bwyd Cynaliadwy</i>
DYDDIAD CYMERADWYO	<i>7 Mai 2025</i>
CORFF CYMERADWYO	<i>Bwrdd Academaidd</i>
FERSIWN	<i>1.1</i>
DYDDIADAU ADOLYGU BLAENOROL	<i>Medi 2020</i>
DYDDIAD ADOLYGU NESAF	<i>Mawrth 2027</i>
CANLYNIAD ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB	<i>* Dim newid mawr</i>
POLISIÄAU / GWEITHDREFNAU / CANLLAWIAU CYSYLLTIEDIG	<i>Strategaeth Cynaliadwyedd Strategaeth Ymgysylltu â Chynaliadwyedd Cynllun Rheoli Carbon 2024 - 2030 Polisi Amgylchedd a Chynaliadwyedd Polisi Rheoli Dŵr Polisi Masnach Deg Polisi Bwyd Môr Cynaliadwy</i>
DYDDIAD GWEITHREDU	<i>Mai2025</i>
PERCHENNOG POLISI (TEITL Y SWYDD)	<i>Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Lletygarwch</i>
UNED / GWASANAETH	<i>Yr Amgylchedd, Ystadau a Chynaliadwyedd</i>
E-BOST CYSWLLT	<i>aphelps@cardiffmet.ac.uk</i>

Rheoli Fersiwn

FERSIWN	DYDDIAD	RHESWM DROS NEWID
<i>1.0</i>	<i>Medi 2020</i>	<i>Fersiwn gyntaf</i>
<i>1.1</i>	<i>Mai 2025</i>	<i>Adolygu a chynnwys nodau datblygu cynaliadwy, fformat templed newydd</i>

Hyb Polisiau

Am ragor o wybodaeth am bolisiau:

- 1 Gallwch fynd i dudalennau'r Ysgrifenyddiaeth ar InSite ar <https://outlookuwicac.sharepoint.com/sites/Secretariat>;
- 2 Gallwch fynd i'r Hyb Polisiau cardiffmet.ac.uk/about/policyhub; neu
- 3 Cysylltwch â policies@cardiffmet.ac.uk

Cynnwys

Manylion Allweddol.....	1
Rheoli Fersiwn	1
Hyb Polisiâu	2
1 Cyflwyniad	4
2 Amcanion Polisi	5
3 Ymgysylltu	7
4 Rolau a Chyfrifoldebau	8
5 Polisiâu a Gweithdrefnau Cysylltiedig.....	8
6 Adolygu a Chymeradwyo.....	9

Polisi Bwyd Cynaliadwy

1 Cyflwyniad

1.1 Pwrpas

Mae Gwasanaeth Arlwyyo a Lletygarwch y Brifysgol yn cydnabod ei gyfrifoldeb i gynnal ei weithgareddau caffael mewn modd amgylcheddol a chymdeithasol gyfrifol, tra hefyd yn annog cynhyrchu a bwyta bwyd iach a chynaliadwy.

Byddwn yn annog cyflenwyr i leihau'r effeithiau amgylcheddol a chymdeithasol negyddol sy'n gysylltiedig â'u cadwyn gynhyrchu a chyflenwi, ac yn sicrhau, drwy anogaeth weithredol, nad yw cyflenwyr lleol a llai yn cael eu gwahaniaethu yn y broses gaffael a chyfleoedd tendro.

1.2 Cwmpas

Mae'r ddogfen bolisi hon yn rhan o Bolisi Amgylchedd a Chynaliadwyedd a Strategaeth Gynaliadwyedd cyffredinol y Brifysgol. Mae'n darparu fframwaith lle bydd y Brifysgol yn ceisio darparu bwyd a nwyddau iach, lleol a chynaliadwy i'w chwsmeriaid.

Bydd y polisi hwn yn berthnasol i'r holl fwyd a diod sy'n cael eu rheoli a'u cynhyrchu gan Wasanaeth Arlwyyo a Lletygarwch y Brifysgol.

Rydym wedi ymrwymo i ymgorffori'r nodau perthnasol yn ein proses fusnes ac academiaidd, fel y nodir niferoedd y Nodau Datblygu Cynaliadwy 2; 3; 6; 11; 12; 13; 14; a 15.

1.3 Diffiniadau

SRA – Cymdeithas Bwytai Cynaliadwy - Mae'r SRA yn cysylltu busnesau ledled y byd i gyflymu newid tuag at sector lletygarwch sy'n gymdeithasol flaengar ac yn amgylcheddol adferol. Mae hyn drwy ardystiad cynaliadwyedd mwyaf y byd wedi'i deilwra ar gyfer y sector: Food Made Good. Mae Met Caerdydd wedi cael ei achredu ers 2016, ym mis Mehefin 2024 gyda 3 seren aur 88%.

Nodau Datblygu Cynaliadwy (NDC) - Mae'r Nodau Datblygu Cynaliadwy yn set o 17 nod a sefydlwyd yn 2015 gan y Cenhedloedd Unedig (Cenhedloedd Unedig). Bwriad y nodau yw creu byd mwy cynaliadwy a theg drwy fynd i'r afael â heriau byd-eang.

ISO 14001 Mae gweithgareddau'r Brifysgol yn cael effaith ar yr amgylchedd, ac rydym wedi ymrwymo i wella ein System Rheoli Amgylcheddol yn barhaus ac i ragori ar ofynion ISO 14001. Cefnogir hyn gan gyhoeddi ac adrodd amcanion a blaenoriaethau craff i gyflawni'r System Rheoli Amgylcheddol, y Strategaeth Gynaliadwyedd a'r Cynllun Rheoli Carbon gyda pholisïau ar thema cynaliadwyedd.

2 Amcanion Polisi

2.1 Masnach Deg

- 2.1.1 Cefnogi'r Brifysgol i gynnal ei statws Masnach Deg, drwy ymrwymo'n llawn i ail-achredu drwy feini prawf Prifysgol Masnach Deg a nodir gan y sefydliad Masnach Deg. Bydd hyn yn cael ei gyflawni drwy gefnogi Polisi Masnach Deg a chynllun gweithredu SMART y Brifysgol.
- 2.1.2 Cefnogi'r pythefnos Masnach Deg ac unrhyw ymgyrchoedd ledled y wlad i helpu i godi ymwybyddiaeth.
- 2.1.3 Nodi cyfleoedd i gynyddu ein hystod o gynnyrch Masnach Deg a gwybodaeth am bwynt gwerthu a digwyddiadau Masnach Deg a chymorth ymwybyddiaeth ar y Campws.

2.2 Gwastraff ac Ailgylchu

- 2.2.1 Nod y gwasanaeth yw cefnogi targedau gosodedig y Brifysgol ar gyfer lleihau gwastraff bwyd gyda WRAP.
- 2.2.2 Bydd y gwasanaeth yn parhau i ddefnyddio sianeli gwastraff ac ailgylchu'r Brifysgol i leihau faint o wastraff.
- 2.2.3 Hyrwyddo gwahanu a chasglu gwastraff bwyd ar draws yr holl siopau arlwyo ac ardaloedd cegin eraill ledled y Brifysgol.
- 2.2.4 Parhau i ailgylchu'r holl olew gwastraff trwy gontractwr cofrestredig i'w drosi i biodiesel.
- 2.2.5 Lleihau faint o becynnu a ddefnyddir mewn gwasanaethau manwerthu a lletygarwch.

2.3 Tafladwy

- 2.3.1 Byddwn yn ceisio lleihau'r defnydd o gwpanau yfed gwaredu a ddefnyddir yn y gwasanaeth.
- 2.3.2 Adolygwch yr eitemau tafladwy a ddefnyddir mewn lletygarwch a'r gweithrediad manwerthu i leihau nifer yr eitemau a ddefnyddir.
- 2.3.3 Edrychwch i leihau'r defnydd o ddeunydd pacio bwyd nad yw'n fioddiraddadwy a ddefnyddir mewn gwasanaethau manwerthu a lletygarwch.

2.3.4 Hyrwyddo'r defnydd o fwg ail-ddefnyddiadwy Met Caerdydd ac amrywiaethau bocs bwyd eco i fynd, cynwysyddion bwyd ac unrhyw gynnyrch arall y gellir ei aildddefnyddio i leihau faint o becynnu.

2.3.5 Hyrwyddo'r defnydd o boteli Chilly a dŵr yn rhad am ddim ar y campws i leihau faint o blastig a ddefnyddir ar y campws.

2.4 Caffael

2.4.1 Mae'r mwyafrif o'n cyflenwyr yn cael eu henwebu a'u rheoleiddio drwy ein haelodaeth o TUCO (Sefydliad Arlwywyr y Brifysgol), a Gwasanaethau Caffael Cymru.

2.4.2 Bydd Arlwygo a Lletygarwch yn cadw at y nodau a'r amcanion a nodir yn eu polisi cynaliadwyedd priodol a'u cytundebau fframwaith.

2.4.3 Byddwn yn cefnogi gwaith Rhwydwaith Dinasoedd Bwyd Cynaliadwy (Caerdydd) ac yn ceisio cynyddu nifer y cytundebau cyflenwi gyda chwmnïau lleol a rhoi pwyslais arbennig ar gynhwysion ffres lleol.

2.5 Cig a Dofednod

2.5.1 Sicrhau bod yr holl gig a brynir yn dod o gigyddion lleol, gydag achrediad priodol, ac olrhain llawn yr holl gig sy'n dod o gyflenwyr.

2.5.2 Defnyddiwch ddofednod sydd wedi'i warantu gan gynllun y Red Tractor neu gyfwerth fel isafswm safon.

2.5.3 Pan fo'n briodol ac yn angenrheidiol, defnyddir cig Halal ardystiedig.

2.6 Opsiynau Llysieuol a Fegan

2.6.1 Dewis dyddiol o gynigion cynnyrch fegan a llysieuol poeth ac oer ym mhob lleoliad arlwygo ar y campws.

2.6.2 Cael opsiynau fegan a llysieuol fel rhan annatod o graidd yr ystod fwydlen ddyddiol.

2.6.3 Cefnogi a hyrwyddo hyrwyddiadau fegan drwy gydol y flwyddyn.

2.6.4 Ymchwilio i ddichonoldeb allfa bwyd poeth fegan yn unig ar y Campws fel rhan o brosiect byd go-iawn i fyfyrwyr.

2.7 Wyau lân Fuarth

2.7.1 Bydd wyau defnyddiwch a brynir o system gynhyrchu buarth ac yn dod o gyflenwr lleol.

2.7.2 Hyrwyddo'r defnydd o wyau buarth

2.8 Llaethdy

2.8.1 Prynwch laeth gan gynhyrchwyr/cyflenwyr lleol o Gymru sy'n cael ei botelu a'i ffermio yng Nghymru yn unig.

2.8.2 Cynnig dewisiadau amgen llaeth iachach ym mhob lleoliad arlwygo ar y campws

2.8.3 Cynnig amrywiol amnewidyddion llaeth nad ydynt yn llaeth drwy bob lleoliad arlwygo ar y campws.

2.9 Pysgod

- 2.9.1 Osgoi defnyddio pysgod fel y rhestrir ar "rhestr pysgod i'w osgoi" y Gymdeithas Cadwraeth Forol
- 2.9.2 Dod yn llofnodwr addewid Dinasoedd Pysgod Cynaliadwy ac anelu at wasanaethu pysgod ffres ardystiedig Cyngor Stiwardiaeth y Môr (MSC) yn unig, a hyrwyddo pysgod ar restr 'pysgod i'w fwyta' yr MSC.

2.10 Ffrwythau a Llysiau

- 2.10.1 Lle bynnag y bo modd, bydd ein bwydlenni yn defnyddio cynnyrch tymhorol a dyfir yn y DU a chynnyrch a dyfir yn lleol pan fydd yn y tymor.
- 2.10.2 Hyrwyddo cynnyrch tymhorol a lleol drwy galendr hyrwyddo blynyddol. (e.e., Wythnos Bwyd Croeso i Gymru)
- 2.10.3 Sicrhau bod ffrwythau ffres ar gael ym mhob uned arlwygo bob dydd
- 2.10.4 Cynnal hyrwyddiad ffrwythau am ddim trwy gydol y flwyddyn yn annog staff a myfyrwyr i fwyta'n fwy iach.

2.11 Dŵr a Diodydd

- 2.11.1 Lleihau'r defnydd o ddŵr potel ar gyfer lletygarwch drwy ymgorffori system botelu gwydr dŵr.
- 2.11.2 Rydym yn hyrwyddo argaeledd dŵr yn rhad ac am ddim, oer ar y safle ar gyfer staff, myfyrwyr a'r gymuned o'r peiriannau gwerthu dŵr am ddim. Mewn partneriaeth ag Refill drwy gael y peiriannau gwerthu dŵr am ddim yn cael ei hyrwyddo ar fap sydd i'w weld ar yr ap i bobl ddod o hyd i'w pwynt ail-lenwi agosaf yn y ddinas. Mae lleoliadau'r peiriant gwerthu dŵr am ddim hefyd wedi'u cynnwys ar fapiau'r Brifysgol ac ar ap y Brifysgol.

2.12 Alergenau

- 2.12.1 Mae cynhwysion yn y cynnig bwyd poeth a'r bar salad yn cael eu harddangos ar fwydlen neu o fewn y ffurflen matrices alergenau

3 Ymgysylltu

3.1 Iechyd a Lles

- 3.1.1 Parhau i ddatblygu ei ystod o gynhyrchion bwyta'n iach 'Eatwell' a sicrhau bod pob bwydlen ddyddiol yn cynnwys opsiwn o'r ystod hon.
- 3.1.2 Mabwysiadu dulliau coginio sy'n lleihau'r defnydd o halen, braster, olew ac ychwanegion artiffisial a chadwolion yn ei bwydlenni.
- 3.1.3 Darparu gwybodaeth fwydlen sy'n cynnwys gwybodaeth faethol a dietegol, fel bod cwsmeriaid yn gallu nodi'r dewis iachach.
- 3.1.4 Cefnogwch ddiwylliant o fwyta'n iach gyda dewisiadau prydau bwyd sy'n adlewyrchu amrywiaeth ddiwylliannol.
- 3.1.5 Sicrhau y bydd opsiynau iachach ar gael ac yn cael eu hyrwyddo ym mhob bwydlen lletygarwch corfforaethol.
- 3.1.6 Cynnig prif gwrs poeth fegan dyddiol yn y ddau brif gwrth bwyd ar y campws.

3.1.7 Cefnogwch yr ymgyrch *Pea's Please* i annog bwyta mwy o lysiau yn ein diet.

3.1.8 Cefnogi'r ymgyrch *Veg Power* i godi ymwybyddiaeth o lysiau a diet iachach.

3.2 Prosiectau Bwyd Cynaliadwy

3.2.1 Parhau i gefnogi Gardd Gymunedol y Brifysgol a phrosiect Enactus Orchard myfyriwr.

3.2.2 Parhau i gefnogi'r prosiectau Byd Go lawn gyda myfyrwyr Gwyddor Iechyd ar gyfer dylunio a gweithredu opsiynau bwydlen newydd.

3.2.3 Nodi a chefnogi prosiectau newydd yn y Byd Go lawn sy'n gysylltiedig â bwyd.

3.2.4 Parhau i gefnogi'r gwaith o gyflwyno digwyddiadau hyrwyddo ac ymwybyddiaeth yn seiliedig ar ymgyrchoedd a phrosiectau bwyd cynaliadwy.

3.3 Cymorth Costau Byw

3.3.1 Parhau i ddarparu ystod o eitemau costau byw gan weithio gydag Undeb y Myfyrwyr

4 Rolau a Chyfrifoldebau

4.1 Ymrwymiad a Chyfathrebu

4.1.1 Cymhwyso'r Polisi Bwyd Cynaliadwy ar draws holl siopau arlwygo'r Brifysgol a chefnogi'r ddarpariaeth drwy hyfforddiant a datblygu staff perthnasol.

4.1.2 Sicrhau bod y Polisi hwn yn cael ei adlewyrchu'n llawn ym mhob tendr a chontract arlwygo.

4.1.3 Ceisio ymgysylltu â'r holl randdeiliaid a chwsmeriaid yn y datblygiad parhaus o'r maes gwaith hwn.

4.1.4 A fydd gweithgareddau yn cyfathrebu ac yn hyrwyddo'r holl arferion da cynaliadwy i staff a myfyrwyr ar y campws.

4.2 Monitro a Gwerthuso

4.2.1 Bydd y polisi yn cael ei fonitro a'i werthuso'n flynyddol a bydd adroddiadau yn cael eu cynhyrchu yn cynnwys y canlynol:

4.2.2 Cymysgedd gwerthu Dadansoddiad o opsiynau iach fel canran o werthiannau.

4.2.3 Adborth cwsmeriaid o ddigwyddiadau hyrwyddo.

5 Polisiâu a Gweithdrefnau Cysylltiedig

5.1 Gellir darllen y polisi hwn ar y cyd â'r canlynol:

5.1.2 Strategaeth Cynaliadwyedd

5.1.3 Strategaeth Ymgysylltu â Chynaliadwyedd

5.1.4 Polisi'r Amgylchedd a Chynaliadwyedd

5.1.5 Polisi Masnach Deg

5.1.6 Polisi Bwyd Môr Cynaliadwy

5.1.7 Polisi Rheoli Dŵr

6 Adolygu a Chymeradwyo

Bydd y Polisi yn cael ei adolygu bob dwywaith y flwyddyn gan y tîm rheoli Arlwyio a Lletygarwch a chan y Gweithgor Gweithredu yn yr Hinsawdd ac yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Amgylchedd, Ystadau a Chynaliadwyedd.

Bydd y Brifysgol yn annog aelodau o staff y Brifysgol a chymuned myfyrwyr a rhanddeiliaid perthnasol eraill yn barhaus i ymgysylltu â'r Polisi Bwyd Cynaliadwy mewn grwpiau ffocws a thrwy bostio'r polisi ar dudalennau gwe y Brifysgol gyda'r manylion cyswllt priodol.